

T., vzniklý mu zřízením telefonní stanice účastnické, majetkově právním nárokem, který patří do jeho pozůstalosti a jest tudíž pozůstalostním jměním, o němž jest řeč v § 179 nesp. říz. Nebyl-li pojat do ukončeného pozůstalostního řízení, jest jej považovati za pozůstalostní jmění dříve neznámé, o němž jest provésti potřebné úřední jednání podle § 179 nesp. říz.

Čís. 8783.

Pro nárok zaměstnance na velkostatku proti zaměstnavateli o zaplacení odbytného jest přípustným pořad práva, opírá-li nárok o soukromou námezdní smlouvu.

(Rozh. ze dne 14. března 1929, R I 135/29.)

Žalobkyně, jež byla zaměstnancem na velkostatku žalovaného, domáhala se žalobou na žalovaném odbytného 7.260 Kč proto, že prý ji bezdůvodně propustil z pracovního poměru. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Není žalováno o odbytné po rozumu § 75 (1) čís. 3 náhradového zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n. v doslovu novely ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n., pokud se týče o odbytné podle vládních nařízení ze dne 21. října 1922, čís. 305 sb. z. a n. a ze dne 29. srpna 1924, čís. 192 sb. z. a n., jež přísluší proti kolonisačnímu fondu zaměstnanci na velkém pozemkovém majetku, ztratil-li zaměstnání následkem provádění pozemkové reformy, a není tedy místa pro rozhodování Státního pozemkového úřadu, pokud se týče rozhodčí komise podle § 75 (5) náhradového zákona a §§ 2, 16, 17 uvedených nařízení a pořad práva, ježto jde o nárok ze soukromé námezdní smlouvy a tudíž o nárok soukromý, není vyloučen, nýbrž přípustný. Na tom nic nemění ani rozhodnutí okresní paritní komise ze dne 31. července 1925, jímž bylo vysloveno, že žalobkyně má býti ponechána v dosavadní službě na velkostatku nebo odškodněna podle zákona o zaopatření zaměstnanců na zabraném majetku, ani okolnost, že žalobkyně se pro svůj nárok odvolala na náhradový zákon a k němu vydaná shora uvedená nařízení. Tím její žalobní nárok nepřestal býti nárokem soukromým, patřícím na pořad práva.

Čís. 8784.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n.).

Předpis § 22 (2) zák. nevztahuje se na přeplatky, jichž vrácení bylo do 31. března 1928 uplatněno žalobou, třebaže do tohoto dne nebylo ještě rozhodnuto ani v první stolici.

(Rozh. ze dne 14. března 1929, Rv I 1573/28.)

Žalobce domáhal se na žalované vrácení přeplatků na nájemném za dobu od 1. února 1921 do 31. prosince 1927 úhrnem 5.555 Kč po srážce nájemného za rok 1927 v částce 1993 Kč, kterou zůstal dlužen. Žaloba byla podána dne 20. října 1927, rozsudek první stolice byl vydán dne 29. dubna 1928. O b a n i ž š í s o u d y zamítly žalobu jen z toho důvodu, že podle jejich názoru působí předpis § 22 (2) nového zákona o ochr. nájemníků ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. zpět i na přeplatky na nájemném za všechnu dobu minulou, tedy i za dobu před 1. dubnem 1928, to i tehdy, když byla žaloba podána ještě za dřívějšího práva.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud vyslovil již v rozhodnutí ze dne 26. října 1928, č. j R I 722/28, uveřejněném pod čís. 8410 sb. n. s., opačný názor, při kterém trvá, že se předpis § 22 (2) cit. zák. nevztahuje na přeplatky, jichž vrácení bylo do 31. března 1928 uplatněno žalobou, třebaže do tohoto dne nebylo ještě ani v první stolici rozhodnuto. Lze tedy odkázati na zevrubné důvody zmíněného rozhodnutí, kde byly probrány a vyvráceny všechny důvody uplatněné pro opačný názor, jež i v tomto případě nižší soudy a žalovaná zastávají. Jest tam také již zmínka o tom, že nemůže na tom záležeti, kdy byl o žalobě včasné podané vydán rozsudek, protože by vítězství nebo prohra závisely na tom, zda byl spor podle své povahy rozhodnut dříve či později, což by bylo důsledkem nepřipustným. Vyniká to zvláště v souzeném případě, kde byla žaloba podána již 20. října 1927, kde byla konána ústní jednání dne 9. listopadu 1927, pak dne 13. prosince 1927 a dne 22. února 1927 — tedy vesměs ještě za platnosti dřívějšího zákona čís. 48/1925 sb. z. a n. — a kde bylo pak odročeno jednání jen k výsledku stran nejprve na 19. března 1928, pak na 20. dubna 1928 a konečně zase na 21. dubna 1928, kdy teprve bylo jednání skončeno. Bylo by se mohlo státi, že by byla žaloba podána třeba dva roky před 1. dubnem 1928, ale že by buď pro přetíženost soudu, nebo pro jiné překážky spor v první stolici nebyl do konce března 1928 rozhodnut, takže by tím žalobce nejen přišel o žalobní nárok, ale musil ještě k tomu nésti si sám náklady vleklého sporu a dokonce i nahraditi druhé straně útraty sporu, ač mohl a musil v době, kdy žalobu podal, důvěřovati předpisům tehdy platným. Naproti tomu mohlo by se státi, že by v mezičase byla rozhodnuta celá řada jiných podobných sporů a že by takto byly zachráněny žalobní nároky jen proto, že bylo provedení sporů uspišeno. Na takových nahodilých a vratkých základech nemůže záviseti jsoucnost nebo ztráta právního nároku. Poněvadž první soud v důsledku svého názoru, že žalobní nárok přestal býti žalovatelným, nerozhodl o tom, zda tu jsou podle zákonů platných v době od 1. února 1921 do 31. prosince 1927 činžovní přeplatky a v jaké výši, nezbylo než postupovati podle § 510 c. ř. s.